

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВЕНЧУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОРПОРАЦІЙ

© Кузнецова І.С., 2007

Досліджено інститут венчурних інвестицій корпорацій. Автором виокремлено, зокрема, мотиви та функції інноваційної активності корпоративного сектору.

This article is devoted to searching the problem of institute of corporations venture investment. The author suggests an approach to discovering motives and functions of venture activity corporations.

Постановка проблеми

Інститут венчурного інвестування є одним з ключових елементів сталих інноваційних систем, що є міцно інтегрованим в процеси відбору та реалізації перспективних високо ризикових новаторських проєктів. На практиці саме за підтримки венчурного капіталу реалізовано низку ключових інновацій у сфері мікроелектроніки, біо- та нанотехнологій.

Високий потенціал венчурного капіталу в активізації інноваційних процесів та стимулюванні структурних трансформацій економічних систем спричиняє посилену увагу в країнах, що прагнуть розвиватися за інноваційною моделлю.

Аналіз останніх досліджень та їх результатів

У вітчизняній фаховій літературі проблематику венчурного інвестування представлено монографією А.М. Поручника і Л.Л. Антонюка [1], а також колективною працею співробітників Науково-дослідного інституту соціально-економічних проблем міста [2]. У цих роботах систематизовано світовий досвід і зроблено висновки щодо перспектив розвитку венчурного бізнесу в Україні. Також означена проблематика висвітлюється в роботах Л.Ф. Радзівєвської, В.А. Денисюка, О. Сологуб, Т.В. Цинхан, В. Опанасюка, О.П. Зінченка і В.П. Ільчука, О. Батури і Н. Пікуліної, які спрямовано на уточнення специфіки венчурних інвестицій, виявлення переваг і чинників розвитку, окреслення кола проблем становлення у вітчизняних умовах. Проте належної уваги дослідників не набули питання специфіки функціонування та розвитку окремих організаційних форм венчурної діяльності. З огляду на таке, за мету цієї роботи було поставлено дослідження теоретичних питань щодо венчурної діяльності корпорацій.

Постановка цілей

Специфіка венчурного інвестування. Венчурне інвестування є специфічною формою прямого інвестування, яка зорієнтована на фінансування новаторських проєктів, що виникають поза організованими інноваційними ланцюгами державного та корпоративного секторів. Типовими реципієнтами венчурного капіталу є інноваційні проєкти та створені з метою їх реалізації технологічно орієнтовані компанії малого бізнесу. Такі компанії мають виражену специфіку. З одного боку, на сучасному етапі НТП вони є найефективнішим механізмом генерації і адаптації інноваційних ідей до вимог практики. Проте, з іншого боку, з огляду на притаманний їм високий рівень ризику підприємницької діяльності, мають обмежений доступ до традиційних джерел фінансових ресурсів.

Характерними рисами венчурного інвестування є:

- відсутність вимог до реципієнта щодо надання застави або будь-яких гарантій повернення інвестицій;
- відбір об'єкта інвестування з декількох сотень претендентів;
- відсутність претензій інвестора щодо контролю над компанією-реципієнтом інвестицій;
- надання інвестором реципієнту широкого спектра додаткових послуг задля сприяння зростанню ринкової вартості компанії;

- орієнтація на дохід від інвестицій у довгостроковій перспективі у вигляді приросту ринкової вартості пакета акцій.

Виклад основного матеріалу

Корпоративний сектор як інвестор венчурного капіталу. Специфічним представником венчурного капіталу є венчурний капітал великих корпорацій. Про значущість корпоративного сектору як джерела формування венчурного капіталу в США та країнах Європи свідчать дані табл. 1 і 2.

Таблиця 1

Питома вага джерел венчурного капіталу в США, %

№ з/п	Тип інвестора	Питома вага джерел фінансування в обсязі нових надходжень у венчурні фонди
1	Пенсійні фонди	36,0
2	Корпорації	20,0
3	Страхові компанії	13,0
4	Закордонні джерела	13,0
5	Приватні інвестори	6,0
6	Пожертви та інші фонди	12,0
	Усього інвестицій	100,0

Джерело: Венчурный капитал. Венчурное инвестирование / Коммерциализация технологий. Мировой опыт российским регионам / Сост. и общ. ред. Н.М. Фонштейн; Пер. с англ. – М.: Moscow News, 1995. – 228 с.

Таблиця 2

Питома вага джерел венчурного капіталу в країнах Європи, %

№ з/п	Тип інвестора	Європа	Окремі країни Європи		
			Великобританія	Данія	Австрія
1	Пенсійні фонди	24,2	40,1	5,8	8,8
2	Банки	21,7	9,6	29,0	48,0
3	Страхові компанії	12,9	14,7	16,4	12,7
4	Фонди фондів	11,4	13,6	7,2	0,0
5	Корпорації	10,9	8,0	8,7	4,4
6	Приватні інвестори	7,4	6,3	10,6	10,1
7	Уряд	5,6	3,7	16,4	15,9
8	Академічні інститути	0,4	0,7	0,0	0,0
9	Грошовий ринок	1,3	0,4	0,0	0,0
10	Інші	4,2	3,0	5,9	0,0
11	Усього інвестицій	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: Зінченко О.П., Ільчук В.П., Радзівська Л.Ф., Євтушенко В.М. Стан розвитку організаційних форм венчурного підприємництва і його інфраструктури в країнах світу та в Україні. – К.: НДІСЕП, 2004. – 80 с.

Отже, в розвинених економічних системах корпоративний сектор є потужним джерелом венчурних інвестицій: в США корпорації надають п'яту частину від загальної суми венчурних інвестицій, в країнах Європи – близько десятої її частини.

Мотиви великого бізнесу до провадження венчурної діяльності

Як відомо, ключовим стимулом венчурної активності, що мотивує економічних агентів до здійснення інвестицій у високоризикові інноваційні проекти, є, передусім, вірогідність отримання

порівняно високого доходу на вкладений капітал. Саме можливість отримання високих прибутків на інвестиції певною мірою мотивує і корпорації.

Однак, специфічною рисою є те, що на відміну від більшості венчурних інвесторів, великий бізнес зацікавлений не тільки і не стільки у безпосередньому зростанні ринкової вартості проінвестованих компаній. Значно більший інтерес становить отримання досвіду щодо перетворення нового знання на інновації задля подальшого використання їх у підвищенні ефективності власних господарських процесів. Саме це і є основним джерелом доходів корпоративних інвесторів від венчурної діяльності.

Світовий досвід доводить, що венчурна діяльність є ефективним інструментом досягнення стратегічних цілей інноваційного розвитку великих компаній з огляду на таке. По-перше, венчурна діяльність відкриває доступ інвестора до широкого спектра інноваційних ідей та нових технологій в обмін на порівняно невеликі інвестиції. По-друге, надає можливість використовувати переваги організації творчого процесу на базі малої форми господарювання. По-третє, дає змогу заощаджувати значні кошти, утримуючись від фінансування широкого фронту науково-технічних та прикладних розробок. Тут зауважимо, що така економія є досить масштабною, адже за даними статистики витрати на НДДКР потужних корпорацій перевищують 1 млрд. дол. у рік [3].

Окрім *мотиву заохочення* через економію ресурсів у процесі доступу до нових технологій, до венчурної активності великий бізнес спонукає і *мотив загрози*. Згідно з даними опитувань керівників великих компаній, метою постійного моніторингу і селективної підтримки венчурних проектів є запобігання ситуації, коли результати “непідконтрольного проекту” успішно асимілюються конкурентами, що негативно вплине на відносну конкурентоспроможність цієї компанії. Враховуючи означені мотиви, характерні риси венчурної діяльності великого бізнесу є такими.

По-перше, схильність корпорацій до участі у колективних інвестиціях широкого кола інноваційних проектів малих фірм, що дає змогу мати можливість у разі потреби швидко асимілювати ту чи іншу перспективну інновацію.

По-друге, зв'язок напрямів технологічного пошуку та стратегічної лінії компанії як ключовий критерій відбору проектів-претендентів на венчурні інвестиції.

По-третє, наявність інститутів, що мають сприяти зближенню потреб основних підрозділів компанії-донора з потенціалом ризикових проектів-реципієнтів венчурного капіталу.

Організаційні форми венчурних інвестицій корпорацій

Російський дослідник венчурного бізнесу А. Дагаєв виокремлює такі організаційні форми венчурних інвестицій, що використовуються великими промисловими корпораціями.

По-перше, пряме венчурне фінансування проектів малих інноваційно орієнтованих фірм. Реалізація цієї форми венчурних інвестицій супроводжується найбільшим рівнем фінансового ризику, проте надає можливість отримання найбільшого ефекту від інвестицій – чи то розміру пакета акцій, чи то можливість отримання у перспективі контролю над фірмою-реципієнтом у разі технологічного прориву (поглинання). Так, наприклад, саме форма прямого венчурного фінансування була використана у другій половині 70-х років великими фармацевтичними та хімічними корпораціями щодо малих інноваційних фірм, які розробляли проекти в сфері практичного освоєння методів генної інженерії в біотехнології.

Друга організаційна форма венчурного інвестування передбачає створення залежного дочірнього (“*кептивного*”) венчурного фонду за рахунок коштів корпорації. Керівні посади такого фонду займають фахівці з персоналу корпорації або залучені кваліфіковані фахівці з венчурних інвестицій. Серед недоліків цієї форми інвестування є:

- необхідність постійного ретельного узгодження інвестиційної політики венчурного фонду із стратегічним курсом розвитку корпорації, що значно обмежує автономію фонду у прийнятті рішень;
- складність вибору між альтернативними інвестиційними проектами;
- корпорація змушена надавати широкий спектр супутніх послуг малим інноваційним фірмам-реципієнтам капіталу венчурного фонду.

Безперечною позитивною характеристикою є отримання інноваційного продукту, що відповідає інтересам корпорації.

Другу форму венчурної діяльності використовувала, наприклад, корпорація Intel, що створила власний венчурний фонд. Інвестиції фонду були спрямовані на розвиток Інтернету, що створювало та розширювало ринок продукту головної компанії. Таким чином дочірній венчурний фонд сприяв

розв'язанню стратегічних завдань материнської структури [4]. На сьогодні дочірній венчурний фонд компанії Intel - Intel Capital, – функціонує в Росії.

За наведеним у статті П. Гулькіна визначенням, *кептивним* фондом є залежний чи напівзалежний інвестиційний фонд, що інвестує винятково в інтересах власної материнської організації. Як фундатор *кептивного* фонду, окрім власне звичайної або фінансової корпорації, може також виступати, наприклад, страхова компанія або університет.

Ключовими характерними рисами *кептивного* фонду є, *по-перше*, те, що він має у розпорядженні винятково капітал фундатора, отже, у нього відсутні сторонні інвестори. *По-друге*, у *кептивного* фонду, як правило, відсутній кінцевий термін існування і чітко встановлений розмір коштів, адже головна компанія спроможна вносити або вилучати кошти фонду на свій розсуд. *По-третє*, в калькуляції *кептивного* фонду відсутня стаття витрат на управління для винагородження управлінської компанії та традиційної для незалежних венчурних фондів “винагороди для керівників” під час розподілу прибутків від інвестицій фонду.

Виокремлюється також форма “полукептивних фондів”, що визначається як гібридний інвестиційний інструмент, що використовує кошти материнської структури та зовнішніх інвесторів. При цьому коло сторонніх інвесторів є фіксованим, а інвестиційна політика фонду є залежною від стратегічної лінії материнської компанії. “Полукептивні фонди”, також, як і *кептивні*, не мають кінцевого терміну існування, однак залучають до управління інвестиціями професійні венчурні фірми і, відповідно, здійснюють за традиційною схемою витрати на винагородження керівної компанії.

Кептивні фонди отримали широке розповсюдження у країнах порівняно консервативного та виваженого “старого світу”, адже такі фонди створюються не за межами компанії, а в ній самій, отже, материнська структура, по-суті, зберігає контроль за своїми інвестиціями. За висновками П. Гулькіна, збереження власності та капіталу в межах компанії або групи обумовлено залежним характером фондів, по-перше, управлінням активами фондів особами, котрі знаходяться під контролем власників, по-друге, що не може не здаватися привабливою альтернативою відчуженню коштів на сторону у незалежні венчурні фонди, які створюються за традиційною моделлю [5].

Венчурне інвестування корпорацій через *кептивні* фонди отримало використання в господарській практиці російських компаній. Так, наприклад, *кептивний* фонд розміром 7,5 млн. дол. було створено компанією “Оптима” – московським диверсифікаційним холдингом, основним напрямком діяльності якої була системна інтеграція. Керівною компанією фонду стала ЗАО “Совзлектро”, а основними об’єктами інвестицій – малі інноваційно орієнтовані компанії Москви, Санкт-Петербурга, Нижнього Новгорода.

Концерн “Вятка-Лес-Инвест” перетворив створену ним дочірню “Лесную венчурную компанію” на спеціалізовану фірму, що відповідає за реалізацію власних проектних біотехнологічних напрямів. Фінансування проектів здійснюється за рахунок внутрішніх коштів головної компанії і залучених інвестиційних кредитів [6].

Третя організаційна форма здійснення венчурної діяльності корпоративним сектором реалізується через участь корпорації як партнера з обмеженою відповідальністю в незалежні венчурні фонди, що створюються професійними венчурними фірмами. Серед позитивних рис цієї форми провадження венчурної діяльності є:

- не потребує значних капіталовкладень та наявності фахівців з відповідними спеціфічними навиками управління ризиковими інвестиціями;
- надає доступ до одного-двох десятків інноваційних проектів малих фірм, реалізація яких підтримується фондом;
- надає доступ до десятків та сотень інноваційних проектів-претендентів на фінансування, що з тих чи інших причин не були профінансовані фондом;
- надає можливість ознайомитися з широкими колами креативних фахівців (вчені, менеджери, інженери тощо) та залучити їх до діяльності в межах та на благо корпорації.

Головним недоліком цієї форми венчурної діяльності є неможливість здійснення істотного впливу на рішення венчурного фонду, зокрема, щодо відбору інноваційних проектів для фінансування.

Функція венчурної діяльності в економічній системі корпорації

Взагалі інститут венчурної діяльності в інноваційних системах корпорацій виконує такі функції:

– селекція та забезпечення реалізації інноваційних ідей через спрямування в них власних ресурсних потоків та (або) залучення в них ресурсів з зовнішніх джерел;

– прискорення змін поколінь, ідей, що лежать у підґрунті домінуючих способів організації і виробництва, через цілеспрямовану заміну традиційних рішень ефективнішими новими рішеннями. Можливість цілеспрямованого управління змінами, помножена на виробничо-фінансову міць корпорації і відповідний потенціал впливу на інституційне середовище є тією силою, що спроможна подолати опір стереотипного образу дії системи і забезпечити сприйняття нею відповідної новації.

А отже, метою ведення венчурної діяльності великою компанією є виявлення нових комбінацій, що містять потенціал росту ефективності цієї компанії як економічної системи. Реалізація цієї мети забезпечується такими основними способами.

По-перше, через отримання інтелектуального продукту, впровадження якого містить потенціал підвищення ефективності того чи іншого аспекту домінуючих напрямків функціонування корпорації. Як приклад, наведемо фрагмент прес-інформації щодо Програми венчурних інвестицій корпорації Intel, що є одним з найактивніших корпоративних венчурних інвесторів світу (понад 1000 ІКТ-компаній в понад 30 країнах).

“В межах цієї програми будуть фінансуватися компанії, що займаються технологічними розробками, наприклад, дослідженням властивостей матеріалів та розробкою технологій виробництва напівпровідників, які спроможні допомогти корпорації Intel у виробництві або просуванні на ринку її продукції. Окрім того, будуть здійснюватись інвестиції в компанії, що займаються розробками в сфері нових технологій, у тому числі нанотехнологій і технологій безпроводних комунікацій” [7] (переклад з російської наш – І.К.).

По-друге, через отримання інтелектуального продукту, що не відповідає провідній спеціалізації компанії або його з будь-яких міркувань не планується впроваджувати на теренах компанії. Такі непрофільні потенційні інновації слугують товаром для обміну з середовищем або становлять підґрунтя диверсифікації діяльності корпорації. Проілюструємо це положення цитатою.

“Не слід не зважати на ймовірні вигоди незв’язаної диверсифікації, до яких слід віднести, зокрема, спроможність компанії до швидкого переходу від безперспективних до зростаючих напрямів бізнесу, сприятливі умови для реалізації обдарованих, схильних до ризику... керівників, імпульси до розвитку перспективних, однак не маючих власного фінансування напрямів, шанси на відродження збиткових та відчуваючи випадкові фінансові ускладнення підприємств тощо” [8] (переклад з російської наш – І.К.).

По-третє, через селективну підтримку реалізації тих інноваційних проектів, що відповідають стратегічним інтересам корпорації на певному ринку. Щоб проілюструвати це положення, звернемось знову до програми венчурних інвестиційних операцій програми Intel Capital.

“Для корпорації Intel ця країна [Росія – І.К.] – один з ринків, що розвивається найбільш динамічно. Інвестиції, що здійснюються в межах програми Intel Capital... дозволять корпорації Intel ще більш міцно співпрацювати з російським інформаційно-технологічним та комунікаційним співтовариством... В межах програми Intel Capital мають здійснюватись інвестиції в системних інтеграторів, розробників програмного забезпечення та інші компанії, що сприяють популяризації продукції Intel® та розповсюдженню рішень на базі процесорів Intel® серед комерційних підприємств Росії, України, інших країн СНД” [7] (переклад з російської наш – І.К.).

Отже, метою масованих венчурних інвестицій може бути експансія на новий ринок технологічної платформи, що є продуктом компанії-донора венчурного капіталу. Такий хід у кінцевому підрахунку призведе до розширення ринку збуту продукції цієї корпорації.

Організація взаємозв’язку венчурних та основних підрозділів в структурі корпорації

Організаційні форми венчурної діяльності закріплюються переважно в тих структурних підрозділах, що зорієнтовані на провадження нестандартизованих робіт, пов’язаних зі створенням і випробуванням нових комбінацій ресурсів. За поширеним тлумаченням, наведеним, наприклад, в роботі О. Причини, базова модель інноваційного потенціалу корпорації є тристадійною системою організації венчурного бізнесу, до складу якої входять: 1) підрозділи наукового пошуку; 2) підрозділи прикладних розробок; 3) підрозділи, що трансформують результати роботи перших двох підрозділів в корпоративне “ноу-хау” [8] (переклад з російської наш – І.К.).

Таке тлумачення відображує головну лінію венчурної діяльності корпоративного сектору (інвестування в новаторські ідеї задля подальшого впровадження їх у практику корпорації), однак не враховує нюанси, пов’язані, по-перше, з аспектом венчурної діяльності як джерела отримання доходу на інвестований капітал без прив’язки до сутності проінвестованого проекту і, по-друге, з якісною неоднорідністю масиву інноваційних систем корпорації.

Розглянемо це.

Перше. Великим бізнесом практикуються ризикові інвестиції саме як засіб отримання додаткових прибутків, а отже, й інституційні форми венчурного інвестування (як правило, участь у незалежних венчурних фондах) інтегруються в структуру підрозділів, що спеціалізуються на фінансово-інвестиційній діяльності. Ось що з цього приводу пише М. Хікс:

“Eastman Chemical в середині 1999 р. створила власний корпоративний венчурний підрозділ в Денвіллі (штат Каліфорнія). За словами його керівника Марка Клоппа, була поставлена задача:

досягти окупності на рівні найвищих квартилей, притаманних типовому венчурному фонду” [9] (переклад з російської та курсив наш – І.К).

Тобто провадження венчурних інвестицій корпораціями розглядається, зокрема, як засіб диверсифікації діяльності.

Друге. З неоднорідності масиву інноваційних систем великого бізнесу випливає, що для певної частки компаній провадження фундаментальних досліджень не є притаманним взагалі (наприклад, для продуктивного типу корпорацій), а, отже, у них відсутні відповідні форми ведення венчурної діяльності. Також існує практика спрямування венчурних інвестицій в підтримку проектів, реалізація яких закріплює позиції корпорації-донора на певному ринку.

Проте, інституційні форми венчурної діяльності корпорацій в основній масі реалізуються в підрозділах, що пов'язані з забезпеченням процесів відкриття та комерціалізації нових знань. При цьому особливого значення набуває процес ефективної інтеграції венчурних підрозділів з іншими підрозділами корпорації.

Систематизація наведеної в публікаціях фрагментарної інформації надала можливість виокремити такі форми організації взаємодії венчурних підрозділів з іншими підрозділами.

По-перше, *безпосереднє підпорядкування керівника венчурного підрозділу вищим керівникам корпорації*, що є безпосередніми носіями бачення стратегічної мети корпорації і здатні до коригування відповідно до неї вектора венчурної діяльності. Так, наприклад, є в корпорації Boeing. Віце-президент Boeing New Ventures підпорядкований двом керівникам – фінансовому директору та головному інженеру, і функціонує у тісному зв'язку з виконавчим директором корпорації.

По-друге, *надання орієнтирів діяльності венчурним підрозділам щодо відповідності корпоративним потребам*. Так, наприклад, банк J.P Morgan Chase (Нью-Йорк) націлює власний венчурний підрозділ LabMorgan на пошук та підтримку технологій, що підвищують ефективність надання електронних венчурних послуг. За свідченням головного інженера LabMorgan Аміта Патела, в одному з поточних розпоряджень безпосередньо вказано на те, що J.P. Morgan має використовувати продукцію всіх фірм-початківців, в які інвестує кошти.

По-третє, *залучення фахівців зі зв'язку венчурного підрозділу з іншими підрозділами корпорації*. Так, наприклад, до складу LabMorgan входять п'ять фахівців з електронного планування, кожен з яких представляє один з напрямів діяльності банку. До функцій цих фахівців належить контроль за тим, щоб інвестиції LabMorgan відповідали інтересам компанії, а також забезпечення поінформованості бізнес-підрозділів про потенціал інноваційних проектів, що розробляються.

По-четверте, *впровадження формалізованих процесів відбору проектів для венчурних інвестицій, що відповідають корпоративним інтересам*. Так, наприклад, процедурою в Eastman Chemical й Dow передбачено попередню перевірку всіх запитів на венчурне інвестування на предмет відповідності стратегії компанії і відсів таких проектів, що їй не відповідають [8].

По-п'яте, *організація прямої комунікації між фахівцями венчурних та бізнес-підрозділів*. Так, наприклад, група венчурного інвестування компанії Chevron (Сан-Франциско) проводить ділові обговорення між реципієнтами венчурного капіталу та бізнес-підрозділами Chevron.

Інтеграція інституту венчурної діяльності корпорацій в структуру національних інноваційних систем

У національній інноваційній системі венчурна діяльність корпорацій відіграє значну роль як складова загального потоку венчурних інвестицій і як складова рушійної сили інноваційного оновлення національної економічної системи. Останнім часом спостерігається тенденція до “вбудовування” інституційних форм венчурних інвестицій корпорацій в структуру інноваційної системи макрорівня. Цей процес відбувається, зокрема, через інституціалізацію взаємодії венчурних підрозділів корпорацій зі спорідненими компонентами інноваційної системи (професійні інвестори венчурного капіталу, інноваційні бізнес-інкубатори, технопарки тощо). Проілюструємо цю тезу фактами.

Компанія Eastman Chemical під час відбору реципієнтів венчурних інвестицій спирається на досвід професійних компаній, що давно працюють у сфері венчурного бізнесу. За свідченням

Марка Клоппа, керівника венчурного підрозділу Eastman Chemical, саме професійні венчурні капіталісти визначають структуру угоди, а його компанія визначає місце фірми-початківця у власних планах розвитку електронного бізнесу [9].

Компанія Coca-Cola у партнерстві з Центром розробки передових технологій Технологічного інституту штату Джорджія створила фірму Fizzion LLC, яка займається створенням високотехнологічних компаній. Очолюють цей підрозділ керівники Coca-Cola, проте істотне значення мають і фахівці Центру, котрі володіють значним досвідом роботи з молодими компаніями [8].

Висновки

Отже, інститут венчурної діяльності корпоративного сектору на прикладі розвинених економічних систем демонструє високий потенціал щодо активізації широкомасштабних інноваційних процесів і підвищення конкурентоспроможності окремих корпорацій та національних економічних систем загалом. Означений потенціал у вітчизняних умовах залишається нереалізованим.

Перспективи подальших досліджень

У цій статті зроблено спробу окреслити лише деякі аспекти проблематики. Проте питання трансплантації і адаптування інституту венчурної діяльності великого бізнесу до вітчизняних умов залишається полем для майбутніх ґрунтовних досліджень.

1. Поручник А.М., Антонюк Л.Л. *Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: Монографія.* – К.: КНЕУ, 2000. 2. *Стан розвитку організаційних форм венчурного підприємництва і його інфраструктури в країнах світу та в Україні / О.П. Зінченко, В.П. Ільчук, Л.Ф. Радзівська, В.М. Євтушенко.* – К.: НДІСЕП, 2004. 3. Дагаев А.А. *Венчурный бизнес: управление в условиях кризиса // Проблемы теории и практики управления.* – 2003. – № 3. 4. Фролова Н. *Индустрия рискованного капитала // США, Канада – экономика, политика, культура.* – 2000. – № 11. 5. Гулькин П. *Российская модель синергии: реструктуризация, модернизация и венчурное финансирование // www.3i.ru.* 6. *В чем заключается особенности деятельности венчурных фондов в России? // www.spa.msu.ru.* 7. *Корпорация Intel начинает венчурные инвестиционные операции в России в рамках своей программы Intel Capital // www.cim.com.ua.* 8. *Причина О. Массовая базовая модель инновационного потенциала корпорации // Дайджест Финансы.* – 2002. – № 4. 9. *Хикс М. Венчурное инвестирование продолжается // www.zdent.ru.*

УДК 330.45:658

І.Л. Латишева

Харківський національний економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ

© Латишева І.Л., 2007

Розглянуто визначення оптимальних підходів до організації управління структурою капіталу підприємства. Обґрунтовано необхідність зміни структури капіталу для сучасних умов діяльності підприємств. Особлива увага приділена використанню спеціальних технологій у галузі моделювання бізнес-процесів – CASE-засобів, які дозволяють ефективно організувати управління структурою капіталу підприємства.

The definition of the optimum approaches to organization of management of structure of the enterprise's capital is considered in this article. The necessity of changes of capital structure for modern conditions of enterprises' activity is proved. The especial attention is given to use of special technologies in sphere of modeling of business – processes, which are CASE-methods. Such methods allow organizing effective management of capital structure of the enterprises.

Постановка проблеми

На шляху переходу України до ринкової економіки одним з головних завдань для підприємств стає залучення інвестицій у свій розвиток. Підвищення ефективності бізнесу не можливе